

Een hogere huur, goedge maakt met een lagere energierekening

Rotterdam wil dat tienduizend woningen energie besparen. Met zonnepanelen en dubbelglas kunnen oude huurhuizen weer jaren mee.

Door Bart Dirks

Tot vorig jaar waaide bij Rien den Harder in Hoek van Holland de wind aan de ene kant zijn woning in om er aan de andere kant licht opgewarmd weer uit te waaien.

'Vroeger stond ik onder de douche heen en weer te springen onder het pisseblaasje van de geiser. Nu heeft ook de laatste gast nog warm water als we vier logés hebben.'

Driedubbel glas, buitendeuren zo dik als die van een bankkluis, een grondwarmtepomp die de woning 's zomers koel houdt en 's winters warm, een zonneboiler: de vijftig jaar oude huurhuizen in de President Jan Lelsstraat zijn sinds de groene metamorfose als nieuw. Den Harder: 'Van Coronation Street naar villawijk.'

De platte daken hebben een kap gekregen met dertig zonnepanelen per woning. In de buurt was een sterker transformatorhuisje nodig. En het mooiste, zegt Rien den Harder: zijn maandlasten zijn gedaald. 'De huur is met 48 euro per maand verhoogd, maar op de energienota besparen we dik 100 euro.'

Dit project van Woningbouwvereniging Hoek van Holland, uitgevoerd door Willems Vastgoedonderhoud, dient als voorbeeld voor heel Rotterdam. De gemeente hoopt dat tienduizend van de 287 duizend huishoudens maatregelen nemen voor een lagere energienota en meer wooncomfort. De stad neemt een voorschot op de praktische uitwerking van het nationale energieakkoord, dat huishoudens aanspoort tot energiebesparing.

Corporaties, bouwers, banken en energieleveranciers werken met de gemeente samen. 'Uitgangspunt is dat de investeringen worden gecompenseerd door de besparing op je energierekening', zegt D66-wethouder Alexandra van Huffelen (duur-

zaamheid). 'De corporaties verhogen de huur vanwege de investeringen, maar Eneco verlaagt meteen je voorschot op de energierekening. Al moet je dan natuurlijk niet twee zonnepanelen en vier waterbedden kopen.'

Voor particulieren komen er kant-en-klare pakketten om keuzen overzichtelijk te maken. Er wordt gewerkt aan een financieringsconstructie: de gemeente creëert een fonds zodat banken of bouwers een gunstige lening kunnen aanbieden. 'We geven dus geen aparte subsidies, maar maken een fonds voor wie het niet van zijn spaarrekening of via de hypotheek kan betalen', zegt wethouder Van Huffelen. 'Ook wordt het mogelijk de investering af te betalen via de

maandelijks energiefactuur.'

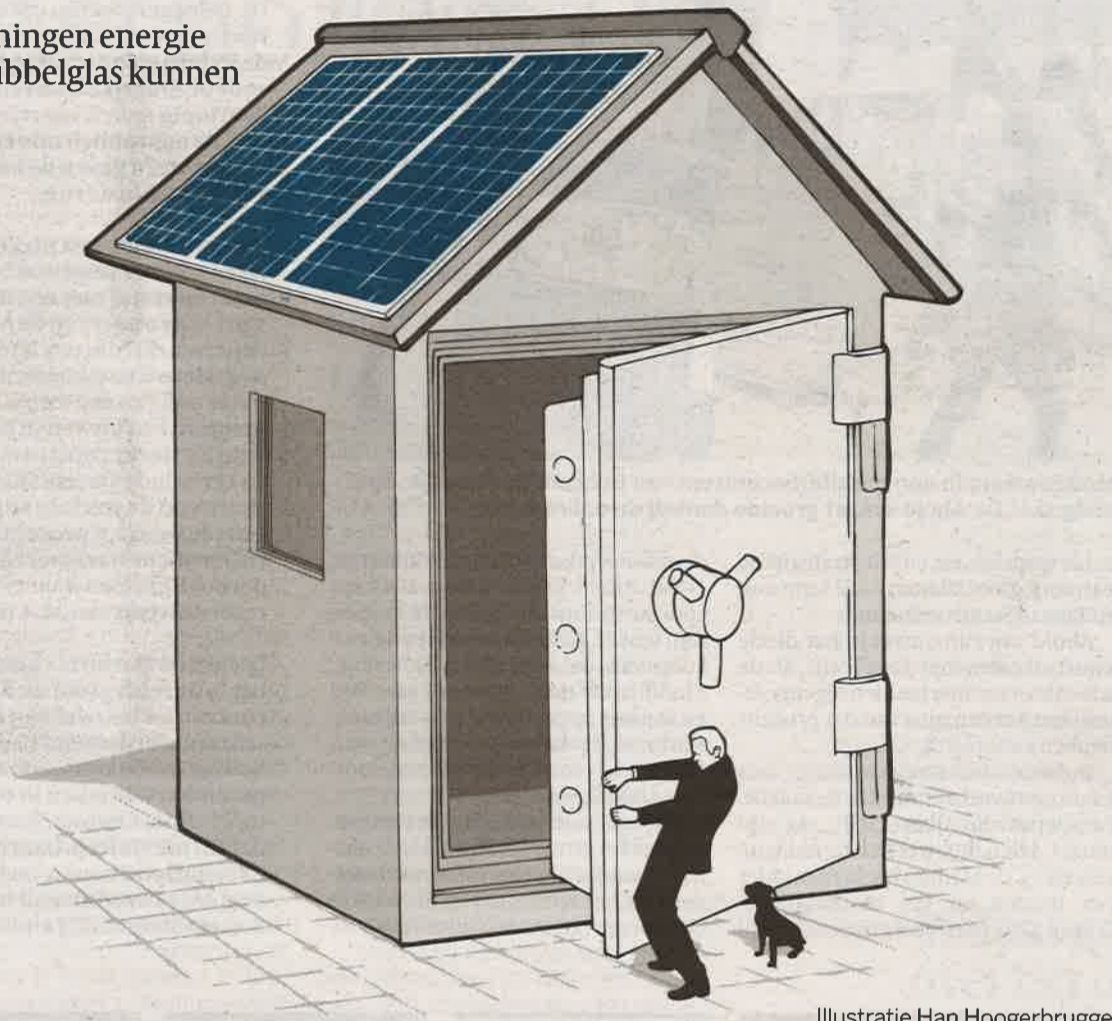
Alle informatie staat op slimwoneninrotterdam.nl, een website die ook niet-Rotterdamers op ideeën kan brengen. Zo is er een calculator om kosten en opbrengsten te becijferen; huizenbezitters geven hun oordeel over aannemers en isolatiebedrijven. Zelf aan de slag met de 'Kleine Klussen Top Vijf' (brievenbusborstel, tochtband, waterbespaarders, dorpel en radiatorfolie) bespaart overigens al 120 euro per jaar, tipt slim wonen.

Corporaties zijn al aan de slag, nu moeten de particulieren volgen. Een 'bouwkeer' met deskundigen gaat wijken langs met praktisch advies en met warmtescans, waarop te zien is

waar de energie weg lekt.

In de President Jan Lelsstraat in Hoek van Holland lekt waarschijnlijk niets meer weg: de huizen wekken vele malen meer stroom op dan ze verbruiken. Als de huidige bewoners verhuizen, gaan nieuwe huurders wel meer huur betalen. Zij hebben er dan ook een ruime derde verdieping bij gekregen.

'Deze huizen kunnen weer vijftig jaar vooruit', zegt Sander Willems van Willems Vastgoedonderhoud, uitvoerder van het project. 'Voor een particulier is deze rigoureuze investering niet te doen, maar er valt al veel te winnen met dubbel glas, zonnepanelen, vloerisolatie of, als je die nog niet hebt, een hr-ketel.'

Illustratie Han Hoogerbrugge

Column
Michael
Persson

Stormen zullen er altijd zijn

Klimaatsceptici gaan over lijken, bleek vorige week, toen windmolenhaters de dood van twee monteurs aangrepen om die windgekkies belachelijk te maken. Klimaatalarmisten kunnen er ook wat van, bleek deze week, toen ze de doden in de Filipijnen zonder voorbehoud inzetten voor de groene zaak.

De dodelijke storm was 'een teken aan de wand', meldde Greenpeace maandag bij de start van de klimaatonderhandelingen in Warschau. In de Poolse hoofdstad droegen demonstranten spandoeken met de tekst 'Stormen beginnen hier'. De Filipijnse onderhandelaar gaf huilend 'de klimaatcrisis' de schuld van de 'waanzin' in zijn land. 'We can stop this madness right here in Warsaw.'

Ach, was het maar waar. Helaas voor de Filipijnse onderhandelaar, en voor alle andere bewoners van kuststreken waar ook ter wereld: stormen zijn er, stormen waren er, en stormen zullen er altijd zijn.

Zelfs als klimaatverandering iets te maken had met deze storm (wat onmogelijk te bewijzen is), is die rol beperkt geweest. Volgens de huidige inzichten leidt opwarming van de aarde namelijk niet tot meer orkanen, maar tot sterkere orkanen.

Tyfoon Haydan zou hoe dan ook hebben bestaan.

Hoeveel sterker zou hij nu zijn geweest? 1 procent? 10 procent? Ook zonder dat extraatje zouden de winden een enorme vloedgolf hebben veroorzaakt in de trechter waaraan Tacloban ligt.

Noem het pech, noem het noodlot, noem het de natuur. Maar veel doden in de Filipijnen zullen ook volgende keer vallen - zelfs als de onderhandelaars in Warschau er een eind aan maken.

Michael Persson

is redacteur van de Volkskrant, groen@volkskrant.nl

Spul Microbeads

Lekker scrubben is de zee vervuilen

Wassen met plastic korreltjes draagt bij aan plasticsoep en ongezonde vis.

Laatst verwerde ik mezelf met een scrubcrème van een gerenommeerd cosmetica-merk. Thuisgekomen las ik de ingrediëntenlijst. Polyethyleen... Plastic. In mijn dure scrubcrème zit plastic!

Nu is mijn scrub niet de enige. Want zulke plastic korreltjes, microbeads, zitten vanwege hun schurende en reinigende effect ook in tandpasta, doucheegel, reinigingscrème en zeep. Ze zijn populair omdat bijvoorbeeld hun grootte, dichtheid, kleur en ruwheid gemakkelijk aangepast kunnen worden aan het product en ze goedkoop zijn. Meestal gaat het om polyethyleen (PE), maar ook polypropyleen (PP), PET, polymethyl methacrylaat (PMMA) en nylon worden gebruikt. Maar is dit nou erg? Ja. Want zulke minuscule korreltjes (tot 1 mm

doorsnee) komen tijdens douchen of wassen in het riool terecht: zelfs ons efficiënte Nederlandse waterzuiveringssysteem haalt ze er maar deels uit, waardoor er naar schatting van Stowa, het kenniscentrum van de regionale waterbeheerders, dagelijks 100 miljoen van zulke microdeeltjes in het oppervlaktewater terecht komen - en uiteindelijk in zee. Daar dragen ze bij aan de beruchte plasticsoep, of worden opgegeten door vissen en andere zeedieren, die ook weer op ons bord terecht kunnen komen. Het kan honderden jaren duren voordat de plastic deeltjes zijn afgebroken.

Zijn er geen alternatieven voor microbeads? Natuurlijk wel. Gemalen haver, abrikozenpitten, bamboe en kokoschillen, bijenwas, zout, suiker of ultrafijne zandkorreltjes zijn allemaal geschikt om te scrubben en de huid schoon te maken. Maar ze vragen vaak wel aanpassingen van het product, zijn duurder of stellen extra eisen aan bijvoorbeeld

Product Verzorgingsproducten met microbeads Prijs vanaf € 2,- Verkrijgbaar Supermarkten, parfumerieën Oordeel (nul)

beeld houdbaarheid. 'Ontwerpers van verzorgingsproducten zijn vaak van goede wil, maar het is bijvoorbeeld de directie van een bedrijf die uiteindelijk bepaalt wat de samenstelling van een product wordt', zegt Heather Leslie van het Instituut voor milieuvraagstukken van de VU Amsterdam. 'Consumenten zouden eigenlijk massaal om plasticvrije producten moeten vragen.'

Wat kun je zelf doen? Check de verpakking van verzorgingsproducten of koop 'plasticvrij' bij bv. Weleda of The Body Shop. Op beathemicrobead.org, een samenwerking van onder andere Stichting De Noordzee en de Plastic Soup Foundation, vind je lijsten met verzorgingsproducten die wel, niet of binnenkort niet meer microbeads bevatten. Er is ook een app. En mijn scrubcrème? Die gaat de vuilnisbak in. Beter energie leveren in de afvalverbrandingsinstallatie dan de zee vervuilen.

Loethe Olthuis